
Quality Hotel Sogndal har tilfredsstillende planer for universell utforming.

Hotellet erkjenner at de eksisterende HC- rommene er for trange, og at tilgjengeligheten til uteserveringen ikke oppfyller kravet til universell utforming. Tiltak er igangsatt.

Quality Hotel Sogndal ble klaget inn til ombudet fordi HC-rommene med tilhørende bad og toalett var så trange at personer med rullestol ikke hadde tilstrekkelig plass til å manøvrere. Andre fasiliteter som uteserveringen var kun tilgjengelig via trapp. Hotellet erkjenner forholdene, og synes å ta kravene til universell utforming på alvor. Hotellet har redegjort for at oppgradering vil skje i løpet av 2011. Ombudet forventer at Quality Hotel Sogndal gjennomfører sine byggeplaner som forespeilet, og har på bakgrunn av det kommet til at de ikke har handlet i strid med kravet til universell utforming, jf diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd.

Saksnr: 10/1468

**Lovanvendelse: Diskriminerings- og tilgjengelighetslovens §9 tredje ledd.
Hele uttalelsen, datert 24.04.2011**

OMBUDETS UTTALELSE

Sakens bakgrunn

Likestillings- og diskrimineringsombudet bygger på partenes skriftlige redegjørelser i sin fremstilling av sakens bakgrunn.

Klagen dreier seg om manglende tilgjengelighet til ulike hotellfasiliteter ved Quality Hotel Sogndal, som størrelse på hotellrom og tilhørende bad/toalett og tilgjengelighet til hotellets uteservering, som kun har adkomst via trapp, enten innenfra restauranten, eller utenfra

Ombudet har tidligere behandlet klage på adkomst til terrassen, i sak 09/746, og gitt uttalelse om de forholdene som da ble påklaget. Dette forholdet behandles derfor ikke i denne saken.

Partenes anførsler

I klagen fremgår det at Quality Hotel Sogndal bryter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9, tredje ledd. Quality Hotel Sogndals lokaler er i liten grad tilgjengelige for personer med nedsatt bevegelsesevne.

Hotellrommene som er beregnet for personer med nedsatt bevegelsesevne, gir lite mulighet for bevegelse for rullestolbrukere. Det er ikke stor nok gulvplass for å snu en rullestol og på grunn av for smalt badrom er det ingen mulighet for å komme frem til dusj. For rullestolbrukere er det heller ikke tilgang til toalett, og armstøttene lar seg heller ikke løfte helt opp. Også tilkomstmuligheter til vasken er begrenset for rullestolbrukere.

Videre fremgår det av klagen at uteserveringen til hotellets restaurant ikke er tilgjengelig for rullestolbrukere på grunn av trappetrinn.

Quality Hotel Sogndal har redegjort for saken ved NHO Reiseliv. Hotellet har ti rom som er tilrettelagt for rullestolbrukere og ytterligere tre rom vil bli ferdigstilt i løpet av høsten 2011. Hotellet hevder videre at disse rommene er store nok til at en gjest i rullestol kan bruke fasilitetene uten assistanse.

Hotellet er i gang med oppgradering og planer for å sikre universell utforming.

I sin nærmere redegjørelse i brev av 21.mars 2011 erkjenner hotellet at de eksisterende handikaprommene er for trange. De nye rommene er ikke tegnet enda, men hotellet påpeker at både arkitekten og ledelsen er klar over kravene til universell utforming av rom og bad/toalett, og at kravene vil bli oppfylt ved oppgraderingen av hotellet.

Rettslig grunnlag

Ombudet har kompetanse til å gi uttalelse om et forhold er i strid med diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, jf. diskrimineringsombudsloven § 3 tredje ledd, jf. § 1 annet ledd nr. 3.

Denne saken reiser spørsmål om virksomheters plikt til å sikre universell utforming etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9.

Diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9 tredje ledd pålegger offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten en plikt til å sikre universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjon.

Med universell utforming menes tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig, jf. § 9 andre ledd. Dette betyr at virksomhetens fysiske fasiliteter, som skal benyttes av allmennheten (kundene, gjestene), skal tilrettelegges på en slik måte at flest mulig kan benytte disse. Det er hovedløsningen som skal være gjenstand for tilrettelegging. Det vil derfor være i strid med bestemmelsen at det lages egne innganger, områder eller lignende for bestemte grupper.

Plikten til universell utforming rekker så langt det ikke medfører en uforholdsmessig byrde for virksomheten, se § 9 tredje ledd. Ved den konkrete uforholdsmessighetsvurderingen vil den positive effekten og viktigheten av tilretteleggingen måtte veies mot kostnader og andre former for belastning tilretteleggingen medfører. Lovgiver har bestemt at det særlig skal legges vekt på:

1. tilretteleggingens effekt for å nedbygge funksjonshemmende barrierer (nytte vs kostnad)
2. om virksomhetens funksjon er av offentlig art
3. de nødvendige kostnadene ved tilretteleggingen
4. virksomhetens ressurser
5. sikkerhetsmessige hensyn
6. vernehensyn

Dersom ombudet kommer til at det er en uforholdsmessig byrde å sikre universell utforming, betyr ikke det at virksomheten kan la være å foreta seg noe. Virksomheten er uansett forpliktet til å jobbe for best mulig tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne.

Etter diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 13 vil det være opp til innklagede å sannsynliggjøre at det ikke har forekommet diskriminering i strid med loven, dersom det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at diskriminering har skjedd.

Likestillings- og diskrimineringsombudets vurdering

Quality Hotel Sogndal er en virksomhet som har plikt til å sikre at virksomhetens hovedløsninger er universelt utformet etter diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9. Hotellet skal gjennom fysisk tilrettelegging sikre at personer med nedsatt funksjonsevne har adgang til de delene av virksomheten som er rettet mot

allmennheten. Plikten omfatter blant annet trappefri adkomst til hotellets fasiliteter, HC-toalett og HC-rom.

Ombudet har allerede vurdert spørsmålet om manglende tilgjengelighet til uteserveringen ved Quality Hotel Sogndal. Hotellet er i gang med planer og tiltak for å sikre universell utforming av rom og fellesfasiliteter ved hotellet. Tiltakene er forventet å være gjennomført i løpet av 2011. På bakgrunn av dette vil ombudet i denne saken bare vurdere spørsmålet om manglende universell utforming av hotellrommene som er tilrettelagt for rullestolbrukere.

Det første spørsmålet ombudet må ta stilling til, er om Quality Hotel Sogndals handikaprom tilfredsstillende kravet til universell utforming. Hotellet har redegjort for at de allerede har flere rom som har store nok bad. Hotellet erkjenner imidlertid at det ene rommet, hvor badekaret er tatt ut for å tilpasse badet til gjester i rullestol, er for trangt.

Slik dette handikaprommet ved Quality Hotel Sogndal er utformet, vil personer med nedsatt bevegelsesevne ikke ha samme tilgang til hotellet som andre. Ombudet mener derfor at hotellet ikke er universelt utformet når det gjelder de påklagede forholdene.

Hotellet har imidlertid redegjort for at det i tillegg til at de allerede i dag har noen rom som kan benyttes av gjester i rullestol, har hotellet planer om å bygge tre nye handikaprom som en del av større ombygging og oppgradering av hotellet. Tiltakene og planene er igangsatt, og hotellet forventer å få gjennomført alle tiltakene i løpet av året. Hotellet har også vist til at ledelsen og arkitektene er godt kjent med kravene til universell utforming av rom og bad/ toalett.

På bakgrunn av hotellets igangsatte og planlagte tiltak, presentert i denne saken og i sak 09/746, mener ombudet at virksomheten har sannsynliggjort at hotellet ved ferdigstilling vil på en tilfredsstillende måte sikre universell utforming, herunder tilgjengelighet for allmennheten.

Konklusjon

Likestillings- og diskrimineringsombudet konkluderer med at Quality Hotel Sogndal ved gjennomføring av sine byggeplaner ikke handler i strid med kravet til universell utforming, jf diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 9 tredje ledd.

* * *

Ombudet vil imidlertid presisere at uttalelsen er basert på igangsatte og planlagte byggeplaner og tiltak som virksomheten har presentert overfor ombudet. Ombudet kan omgjøre sin uttalelse, på grunnlag av en klage eller av eget initiativ, dersom det

ved ferdigstillelse viser seg at de påklagede forhold ved hotellet likevel ikke er i tråd med standarden universell utforming og virksomhetens byggeplan.

Ombudet kan også bringe saken inn til vurdering hos Likestillings- og diskrimineringsnemnda. Nemnda kan treffe vedtak om at det foreligger brudd på plikten til universell utforming, jf. diskrimineringsombudsloven § 7. Nemnda har også kompetanse til å pålegge stansing, retting eller andre tiltak.

29.04.2011

Sunniva Ørstavik
Likestillings- og diskrimineringsombud